

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: 14C/20/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3118203856
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Vidová
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2019:3118203856.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trenčín sudkyňou JUDr. Alenou Hudecovou v spore žalobcu T. O. M., narodeného XX. B. XXXX, bytom E. XXX, proti žalovanému P. B., narodenému XX. V. XXXX, bytom V. A. XX, zastúpenému zástupcom JUDr. Annou Žedényiovou, advokátkou so sídlom v Trenčíne, Palackého 85/5, o zaplatenie sumy 4 500 €, takto

rozhodol:

I. Žaloba sa zamietá.

II. Žalovaný má proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktorú je žalobca povinný zaplatiť žalovanému k rukám jeho zástupcu vo výške, ktorú určí samostatným uznesením súdny úradník tohto súdu po právoplatnosti tohto rozsudku, a to v lehote 3 dní od právoplatnosti uznesenia o výške náhrady trov konania.

odôvodnenie:

1. Žalobou došlou súdu 25.4.2018 sa žalobca domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 4 500 € a náhrady trov konania tvrdiac, že medzi ním a žalovaným došlo k uzavretiu zmluvy o pôžičke datovanej 1.3.2013. Na základe tejto zmluvy poskytol žalovanému sumu 4 500 € s tým, že žalovaný sa zaviazal peňažné prostriedky vrátiť. Splatnosť záväzku nebola v zmluve dohodnutá konkrétnym dňom, ale odvtedy, odkedy žalobca požiada žalovaného o vrátenie peňazí. Žalobca požiadal žalovaného o vrátenie peňazí výzvou zo 6.3.2018 s tým, že tak mal urobiť najneskôr 10.4.2018. Žalovaný poskytnuté peňažné prostriedky nevrátil.

2. V písomnom vyjadrení k žalobe žalovaný vzniesol námietku premlčania. Potvrdil, že zmluva o pôžičke bola uzavretá, avšak na dobu určitú od 27.2.2013 do 27.5.2013. Do 27.5.2013 tak mali byť peňažné prostriedky vrátené.

3. V replike žalobca poprel tvrdenie žalovaného, že premlčacia doba začala plynúť od 27.5.2013. V dobe od 27.2.2013 do 27.5.2013 mal žalobca poskytnúť žalovanému peňažné prostriedky, t. j. dátum 27.5.2013 nemožno považovať za dátum splatnosti záväzku, ale za dátum, dokedy mal veriteľ poskytnúť dlžníkovi peňažné prostriedky. Premlčacia doba tak mala plynúť od 10.4.2018. Žalobca argumentoval tiež tým, že v zápisnici o výsluchu žalovaného z 13.10.2017 žalovaný sľúbil, že peniaze žalobcovi vráti.

4. V duplike žalovaný poukázal na list „pokús o zmier - pre podaním žaloby“, v ktorom sám žalobca uviedol, že zmluva o pôžičke bola uzavretá na dobu neurčitú. Argumentoval tým, že ak je doba plnenia - vrátenia pôžičky dojednaná na dobu neurčitú, žalobca bol oprávnený domáhať sa jej vrátenia deň nasledujúci po dni jej poskytnutia a od tejto doby - deň nasledujúci po jej poskytnutí začala plynúť trojročná premlčacia doba na jej vrátenie uplatnením žaloby na súde.

5. Súd na prejednanie veci nariadil pojednávanie, na ktorom vykonal za účasti oboch strán sporu a ich zástupcov dokazovanie všetkými listinnými dôkazmi navrhnutými sporovými stranami. Iné návrhy na vykonanie dokazovania neboli. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázaný nasledovný skutkový stav:

6.1 Obe strany sporu na pojednávaní zotrvali na tých skutkových tvrdeniach a právnej argumentácii, ktoré súdu predniesli v skorších písomných podaniach. Zástupca žalovaného navyše poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 174/2016, v zmysle ktorého ak bola zmluva o pôžičke uzavretá na dobu neurčitú, premlčacia doba začína plynúť deň nasledujúci po dni, kedy vznikol zmluvný vzťah. Zástupca žalobcu argumentoval navyše tým, že uvedené rozhodnutie nemožno aplikovať na daný prípad, keďže splatnosť záväzku bola v zmluve o pôžičke ponechaná na vôli veriteľa. To, že bolo v pokuse o zmier uvedené, že zmluva o pôžičke bola na dobu neurčitú, bola zo strany žalobcu len zrejma chyba. Zdôraznil, že súd sa môže aj odkloniť od rozhodnutia Najvyššieho súdu SR. Žalobca sa v rámci záverečnej reči vyjadril, že vyjadrenie doby od 27.2.2013 do 27.5.2013 bol do zmluvy zakotvené z toho dôvodu, aby veriteľ nemohol v tomto období dlžníka o plnenie požiadať. Toto vyjadrenie neznamenovalo, že by zmluva o pôžičke bola dojednaná na dobu určitú. K tomu, prečo sa nároku domáha až teraz uviedol, že so žalovaným sa sporadicky stretávali a vždy bol z jeho strany daný prísľub, že dlh zaplatí. Voči žalovanému nemá nič, získal si jeho dôveru a nemal dôvod mu neveriť.

6.2 Z písomnej zmluvy o pôžičke datovanej 1.3.2013 a podpísanej 6.3.2013 súd zistil, že ju uzavrel žalobca ako veriteľ a žalovaný ako dlžník. Podľa čl. II ods. 1 veriteľ prenechal dlžníkovi peňažné prostriedky v sume 4 500 €. V čl. II ods. 4 druhej vety bolo dohodnuté, že dlžník sa zaväzuje pôžičku splácať na účet veriteľa uvedený v záhlaví zmluvy alebo v hotovosti, a to nasledovným spôsobom: „Celú sumu do 30 dní od písomného požiadania veriteľom“. V záhlaví zmluvy po označení zmluvných strán je uvedené: „Pôžička na dobu určitú: od 27.2.2013 do 27.5.2013.“

6.3 Z listu „pokús o zmier - pred podaním žaloby“ súd zistil, že bol vystavený 6.3.2018. Žalobca v ňom konštatuje, že 1.3.2013 uzatvorili pôžičku na dobu neurčitú na sumu 4 500 € s tým, že ho vyzval na vrátenie tejto sumy a deň splatnosti určil najneskôr na 10.4.2018.

6.4 Z doručky vyplynulo, že žalovanému bol list doručený 8.3.2018.

6.5 Zo zápisnice o výsluchu pred vyšetrovateľom Okresného riaditeľstva PZ v Trenčíne 13.10.2017 vyplynulo, že žalovaný potvrdil, že zmluvu o pôžičke uzavrel so žalobcom. Vyjadril sa tiež, že zmluva o pôžičke nebola bezúročná. Vyjadril ochotu vrátiť peniaze, ale v primeraných splátkach.

7.1 Podľa § 657 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „OZ“) zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

7.2 Podľa § 658 OZ pri peňažnej pôžičke možno dohodnúť úroky. Pri nepeňažnej pôžičke možno dojednať namiesto úrokov plnenie primeraného väčšieho množstva alebo vecí lepšej akosti, spravidla toho istého druhu.

7.3 Podľa § 563 OZ ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal.

7.4 Podľa § 37 ods. 1 OZ právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

7.5 Podľa § 41 OZ ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

7.6 Podľa § 100 ods. 1 OZ právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

7.7 Podľa § 101 OZ pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

8.1 Vychádzajúc zo zisteného skutkového stavu a citovaných ustanovení právnych predpisov dospel súd k záveru, že žaloba žalobcu je nedôvodná. Medzi stranami sporu bolo nesporné, že zmluva o pôžičke bola uzavretá, že žalovanému boli poskytnuté peňažné prostriedky v sume 4 500 € a že žalovaný sa zaviazal tieto peniaze žalobcovi vrátiť. Zmluva o pôžičke bola platne uzavretá. Pojmovým znakom zmluvy o pôžičke je aj jej dočasnosť, avšak čas plnenia nemusí byť v zmluve uvedený (nejde o podstatnú náležitosť zmluvy o pôžičke). V súlade so zásadou zmluvnej voľnosti si zmluvné strany môžu upraviť svoje vzájomné pomery tak, aby to čo najlepšie vyhovovalo ich potrebám a záujmom. Ak sa však rozhodnú si pri zmluve o pôžičke dohodnúť aj splatnosť záväzku vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky, musia ho vymedziť dostatočne určito. V prejednávanej veci sa tak nestalo. Zo zmluvy o pôžičke nie je možné jednoznačne vyvodiť, či splatnosť záväzku mala nastať 27.5.2013 alebo 30. deň od písomného požiadania veriteľom. Z takto určených vymedzení, ktoré by mohli byť určením času vrátenia peňazí, nemožno žiadnym výkladom dospieť k jednoznačnému záveru, ktoré vymedzenie treba považovať za splatnosť záväzku. Na jednej strane si teda zmluvné strany môžu upraviť svoje vzájomné pomery tak, aby to čo najlepšie vyhovovalo ich potrebám a záujmom, na druhej strane však musia niesť aj zodpovednosť za negatívne následky spojené s nedostatočným vymedzením zmluvných práv a povinností. Žalobca na jednej strane tvrdil, že v zmluve bolo jasne dohodnuté, že splatnosť záväzku je ponechaná na veriteľovi, avšak na druhej strane nevedel vysvetliť, z akého dôvodu bolo v zmluve uvedené, že sa uzatvára na dobu určitú od 27.2.2013 do 27.5.2013. Na vysvetlenie dokonca sám uviedol protichodné tvrdenia. V replike najskôr uviedol, že išlo o obdobie, v ktorom mal žalobca žalovanému peniaze poskytnúť. Neskôr sa na pojednávaní vyjadril, že toto obdobie bolo do zmluvy zakotvené z dôvodu, aby v ňom nemohol žalobca žalovaného o vrátenie pôžičky požiadať. Vzhľadom na uvedené súd dospel k záveru, že zmluva o pôžičke je v časti týkajúcej sa splatnosti záväzku neplatná pre jej neurčitosť podľa § 37 ods. 1 a § 41 OZ.

8.2 Na daný prípad je potrebné potom aplikovať § 563 OZ. Vo veci bola vznesená námietka premlčania, a preto zásadnou otázkou bolo, kedy v tomto prípade začína plynúť premlčacia doba. Pod vplyvom skoršej judikatúry (R 28/1984) vychádza prevažná časť právnej teórie, ale aj súdnej praxe z názoru, že pokiaľ splatnosť záväzku nie je stanovená žiadnym právne relevantným spôsobom, je nevyhnutné viazať začiatok plynutia premlčacej doby už na vznik samotného dlhu, t. j. rozhodujúcim je deň bezprostredne nasledujúci po dni, v ktorom dlh vznikol. To potvrdzuje aj aktuálna judikatúra (napr. R 91/2004, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo 197/2009, R (ČR) 73/2010 civ., R (ČR) 104/2011, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 174/2016, ktoré v konaní citovala aj žalovaná strana). Súdu je známe aj protichodné rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo/146/2008, avšak ide o ojedinelé a v Zbierke zákonov nepublikované rozhodnutie. Judikáty R 28/1984 a R 91/2004 majú pritom vzhľadom na proces, v akom boli prijaté, vysokú vecnú autoritu. Aj keď nie sú záväzné de iure, sú záväzné de facto. Súd preto aj vo svetle článku II. ods. 2 CSP výklad v týchto rozhodnutiach rešpektoval, keďže s ním súhlasil a nevidel dôvod sa od neho odkloniť.

8.3 Zmluvné strany zmluvu o pôžičke, ktorá bola datovaná 1.3.2013, podpísali 6.3.2013, čím došlo k zavŕšeniu procesu jej uzatvorenia. Žalobca tak mohol po prvý raz požiadať žalovaného o zaplatenie 7.3.2013. Žaloba bola súdu doručená až 25.4.2018, a teda bola zjavne podaná po uplynutí premlčacej doby. Premlčaný nárok súd nemôže priznať, a preto žalobu v celom rozsahu zamietol.

9. Týmto rozhodnutím sa konanie končí, preto súd rozhodol aj o nároku na náhradu trov konania. Vzhľadom k tomu, že žalovaný bol v konaní v plnom rozsahu úspešný, rozhodol súd podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovaný má proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktorú je žalobca povinný zaplatiť žalovanému k rukám jeho zástupcu vo výške, ktorú určí samostatným uznesením súdny úradník tohto súdu po právoplatnosti tohto rozsudku. Na splnenie tejto povinnosti súd určil žalobcovi trojdňovú lehotu, avšak táto začne plynúť až právoplatnosťou uznesenia o výške náhrady trov konania, keďže až na základe tohto uznesenia bude žalobcovi jasné, v akej konkrétnej výške má žalovanému trovy konania nahradiť.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Trenčíne, písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie, a) ktorému súdu je určené, b) kto ho robí, c) ktorej veci sa týka, d) čo sa ním sleduje a e) podpis. Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcim konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania.

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.